

(/)

🏠 (/) > Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>) > Mindetavlen

← [Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/under-kastanjetraeet\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/under-kastanjetraeet)

Mindetavlen

Kategori: Bøger

Visninger: 4344

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen)) **t** ([https://twitter.com/home?status=.](https://twitter.com/home?status=)

Aktiviteten kan ses på [\[5/mindetavlen\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen\)\) **in** \(\[http://www.linkedin.com/shareArticle?\]\(http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen&title=\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-</p></div><div data-bbox=)

[mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen&title=\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mindetavlen&title=)

Gustav Schmidt Hansen

Mindetavlen.

Historien om de danske maskinofficerer under Anden Verdenskrig

Storyhouse 2019. 400 sider illustreret. 299,95 kr.

Af Kresten Søe

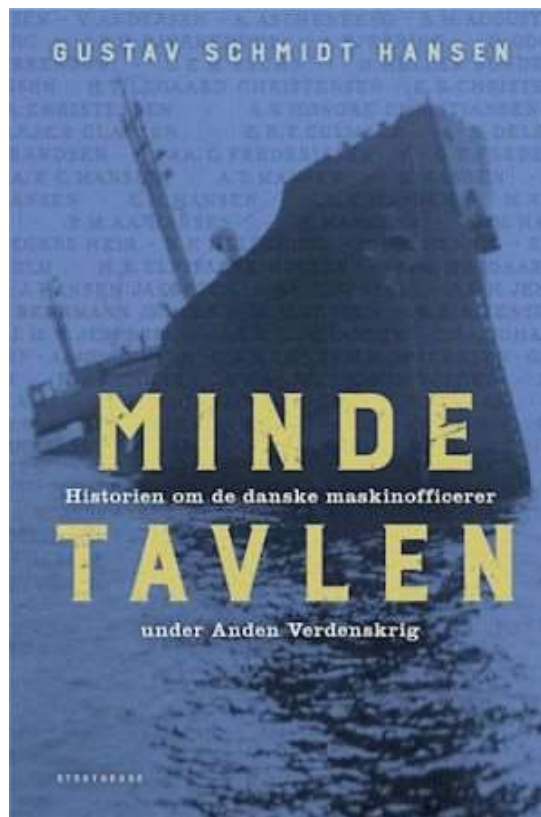
Navne bliver til historie

Hos Maskinmestrenes Forening på Sankt Annæ Plads i København hænger en mindetavle over 195 danske maskinofficerer, der mistede livet på havet under Anden Verdenskrig. Navnene har stået alene længe, men her fortæller Gustav Schmidt Hansen den bagvedliggende glemte historie om mændene,

som mistede livet, og giver læseren den historiske ramme for begivenhederne og skæbnen for det enkelte skib, hvor de arbejdede og levede i de dramatiske krigsår.

Indhold og opbygning

1. del fortæller om den historiske baggrund både med hensyn til forholdene i handelsflåde og de nationale forholdsregler og aftaler i starten af krigen. Hertil kommer vilkårene for deltagerne på begge sider - især i ubådskrigen, hvor taktik, forløb og de tekniske forudsætninger fremlægges med udgangspunkt i krigsførelsen og de mange forlis. I denne del kommer man også ind på det faglige aspekt af samtidshistorien med rederier, arbejdsforhold og aflønning i såvel i allieret tjeneste som i hjemmeflåden. Her forstået som de skibe, der sejlede i hjemlige farvande i den besatte del af Europa ofte med laster for Tyskland. Danmarks 12.000 søfolk var næsten ligeligt opdelt i de to grupper, og mindetavlen omfatter maskinofficerer fra begge. I alt 427 danske skibe gik til, mens over 1.900 søfolk mistede livet. Truslerne var mange – primært stod de tyske ubåde som banemænd, men også miner, fly, kollisioner og hårdt vejrlig tog mange liv. Den psykiske belastning var enorm og gav mange et knæk for resten af livet. Specielt var maskinfolkene nederst i skibene udsat. Vejen var lang til redningsbådene, når skibet sank på få minutter.

2. del gennemgår mindetavlens søfolk skib for skib efter rederi. Der berettes om skibets løbebane og sænkningens forløb med afsluttende oplysning om byggeår, tonnage, maskineri og fart. Forinden oplyser forfatteren sin omfattende research om de 195 maskinofficerers enkeltskæbner med hjemegn, familie og karriere. Yderligere oplyses navnene på andre omkomne danske besætningsmedlemmer. Det er kortfattede, barske historier om dramatiske angreb, bombe- og torpedotræffere fra fly, ubåde og motortorpedobåde ofte afsluttet med strabadserne i redningsbådene på det åbne hav.

3. del er mere kortfattet og bringer stof om tiden omkring invasionen og den manglende anerkendelse af søfolkene indsats fra både dansk og allieret side, idet samarbejdspolitikken de første år stemplede danskerne. Der udbygges med afsnit om dekorationer og tapperhedsmedaljer, mindesten og mindehøjtideligheder samt faglige spørgsmål, erstatning og efterbetaling. Yderligere omtales 120 officerer, der aldrig kom på mindetavlen. Sidst bringes en rudimentær kildeliste med arkiver og hjemmesider samt personregister med bl.a. rederi, skib og forlisdato.

Præmis, vurdering og anker

Bogen gør ikke krav på videnskabelig status, idet præmissen er et opslagsværk, der skal give tavlens 195 maskinofficererne ansigt for eftertiden med baggrund og skæbne. Desangående fremstår både samtids- og eftertidsforløbet generelt både velfungerende og grundigt researchet og formidlet. Hertil bringes mange - for flertallet ukendte aspekter - fx de italienske ubådes deltagelse i Atlantkrigsførelsen og den brutale japanske fremfærd mod overlevende besætninger i Stillehavet.

Også med hensyn til den historiske ramme er fremstillingen velkvalificeret med god samtidsindsigt. Det samme gælder de tekniske oplysninger om de enkelte skibe og researchen omkring personerne. Men jeg savner en opslagsmulighed over skibe, og layoutet fremtræder teksttungt med de fåtallige s/h fotoillustrationer af skibe og personer.

Går man ind bag hovedpræmissen og vurderer bogen som decideret historisk værk. Så stikker den rudimentære kildeangivelse og manglen på noter og henvisninger i øjnene. Manglen på krydsverifikation af oplysninger i kilderne giver også nogle steder faktuelle fejl, som kunne være

undgået.

Her kan fx nævnes, at det tyske ubåds-es Joachim Schepke, som sænkede fem danske skibe, kun noteres for 25 sænkninger i alt. Det rigtige tal er hele 37. Et andet eksempel er den tragiske historie om af M/S Stureholm, hvis konvoj gentaget angives angrebet af en stor tysk flådestyrke. Det berømte konvojslag, som foregik en måned tidligere, indbefattede fra tysk side kun krydseren Admiral Scheer som ensom ulv. Ved sænkningen af M/S Jessie Mærsk slår forfatteren sig til tåls med at angive ukendt ubåd på grund af mangel på ubådsilder. En relativ simpel søgning på nettet giver ellers her en særdeles interessant historie med dansk vinkel om banemanden, den tyske motortorpedobåd (Schnellboot) S 79, der senere som krigsbytte under navnet Musvaagen faktisk indgik i Det danske Søværn 1950-54.

Konklusion

Ovenstående eksempler på faktuelle fejl og generelle anker kører dog i periferien af bogens ret snævre indholdspræmis. Disse momenter vejer derfor for mig ikke afgørende med hensyn til en samlet bedømmelse.

Jeg vil her anbefale bogen til læsning for historisk søfartsinteresserede af flere grunde.

Værket er nemlig veldisponeret, og hensigten med at give navnene på tavlen kød og blod via begivenhederne og baggrund er opfyldt. Hertil er den historiske ramme såvel med hensyn til søfartsvilkårene som ubådskrigsførelsen både velkvalificeret og instruktivt formidlet.

Men det vigtigste er for mig er næsten, at beretningerne om de enkelte forlis står levende, spændende og dramatiske og derved giver målgruppen appetit på videre læsning. En opfordring til forfatteren kunne derfor være at grave lidt dybere og gå videre med en eventuel udgivelse med mere udførlige beretninger om de enkelte forlis? Besættelsehistoriens danske vinkel kunne være tjent med nogle nyere mere udførlige beretninger her.

Jessie Mærsk blev sænket med hele sin besætning 7. oktober 1942. Blandt omkomne besætningsmedlemmer var otte danske søfolk med 1. maskinmester Thorkild Hjalmar Therkildsen. (Museet for Søfart)

[Historie-online.dk, den 28. august 2019]